

Oogsttijdstip bepaalt mee de watergift bij prei

Prei is voor de Vlaamse tuinbouw de belangrijkste
openluchtgroente. – ULDEEN GHESQUIERE, BDB –

In 2001 nam de preiteelt, volgens gegevens van het VBT, een areaal van zowat 4700 ha in beslag, waarvan 1100 ha voor industriële verwerking en 3400 ha voor vers verbruik. In 2003 was het areaal bestemd voor de industrie gestegen tot 4369 ha. Het totale areaal kende een lichte daling in 2004, tot 4530 ha.

Ongeveer de helft van de Vlaamse productie wordt geëxporteerd. Hierbij is het vooral van belang aan te voeren in de klasse 'extra', omwille van de gunstigere prijs. De aanvoer in deze klasse bedraagt momenteel 40 tot 70% van de totale aanvoer. Dit aandeel zou nog gevoelig kunnen stijgen, onder meer door een geoptimaliseerde irrigatie.

Prei kan het hele jaar door geteeld worden en wordt gekenmerkt door een quasi onbeperkte oogstspreading. Het gewas

heeft een groot aantal bijwortels die tot een diepte van zelfs 1 m kunnen voorkomen. De grootste wortelmassa wordt aangetroffen in de laag 15-30 cm. Prei vraagt grond met een losse structuur, goed verlucht en gedraineerd, maar met een ruime vochtreserve. Een harde laag belemmert diepe beworteling en kan de schachtdiameter beperken. Ook hoge grondwaterstanden zorgen voor flinke opbrengstreducties. Op zwaardere bodems daalt de oogst al vanaf een grondwatertafel 80 cm-mv. Praktisch alle gronden zijn geschikt voor het telen van prei. Klei zal echter problemen opleveren in de winter, bij het rooien.

Voldoende vocht vanaf de start

De vers geplante prei moet onmiddellijk aangegoten worden (dosis van 10-15 mm). Gebeurt het aangieten niet tijdig, dan ver-

drogen de wortels waardoor de uitgroei van nieuwe wortels belemmerd wordt en de gevoeligheid voor trips en rozerot kan toenemen. Als er enkele sterke, witte wortels gevormd zijn, kan de bodemvochtigheid dalen, zodat de plant gedwongen wordt op zoek te gaan naar water in de diepere bodemlagen. Een ondiep wortelstelsel betekent extra gevoeligheid voor schommelingen in de watervoorziening en in de voedingstoestand van de bodem, waardoor er meer problemen met bladvlekkenziekte ontstaan. Beregenen is echter enkel noodzakelijk gedurende lange en sterke droogtestress en dit vooral op zandgronden.

Hoe beregenen?

Na de eerste twee kritische weken na planten (aanslagfase) volgt een periode met geringe waterbehoefte. Daarna volgt een sterke gelijkmatige toename van de watervraag tot het einde van de teelt. Tijdens de schachtverbreiding verbruikt het gewas veel water. De bodemvochtreserve moet dus tijdig aangevuld worden. De voorkeur gaat uit naar een minder frequente beregening met grotere dosissen, bijvoorbeeld 20-55 mm per week. Kleine dosissen leiden tot een lui wortelstelsel. Een aantal gronden laat echter geen hoge dosissen toe (afspoeling). Zowel de schachtdiameter als het gewicht en de lengte worden positief beïnvloed door de vochtvoorziening.

Het is van groot belang dat men de hoeveelheid en frequentie van beregenen aanpast aan de grondsoort, het weer en het groeistadium van het gewas. Het rendement daalt bij overberegenen. Enkele dagen wateroverlast kan de groei ernstig belemmeren of het gewas zelfs geheel doen afsterven. Zware droogtestress leidt evenzeer tot gereduceerde gewasgroei, een lager marktbaar percentage en opbrengstdaling.

Het is gekend dat beregening trips schade drastisch reduceert. Anderzijds kan irrigatie leiden tot meer papervlekken- en/of purpervlekkenziekte. ■

focus op...

Effect van beregenen afhankelijk van oogsttijdstip

Prei is een gewas dat geen hoge vochtspanningen verdraagt. Wordt de bouwlaag zeer vochtig gehouden, dan bekomt men de sterkste gewasontwikkeling en de hoogste opbrengsten. Anderzijds kan de ontwikkelingsachterstand als gevolg van matige droogte later op het seizoen worden ingehaald. De effecten van beregening op de opbrengst zijn met andere woorden sterk afhankelijk van het oogsttijdstip. De mate waarin de achterstand wordt ingehaald is echter afhankelijk van de weersomstandigheden tijdens de late herfst en de wintermaanden.

Een intensief beregeningsprogramma is zeker rendabel bij een relatief vroege oogst. Een hoge opbrengst is vooral belangrijk voor afzet aan de industrie. De sortering gebeurt op witlengte en schachtdiameter en in mindere mate op kwaliteit. Voor de verse markt ligt de nadruk, naast gewicht of schachtdiameter, nog meer op kwaliteit. Er blijken weinig verschillen in kwaliteit te zijn tussen verschillende behandelingen.

Onderzoek in prei werd uitgevoerd door de Bodemkundige Dienst van België in samenwerking met het POVLt en het Proefstation voor de Groenteteelt, met steun van het IWT.